

STERREN IN DE WOESTIJN

Ontegensprekelijk mogen we spreken van een historisch moment. Van 5 tot 8 maart laatstleden bracht paus Franciscus een bezoek aan Irak. Als pelgrim van de vrede bezoekt hij een land op een heel moeilijk moment voor deze regio. Een regio getekend door de pandemie, verscheurt door haat en geweld, en waar christenen nog altijd vervolgd worden. De paus weet en ziet dat dit zo niet langer kan. En hij wil daar iets aan doen. Hij brengt een historisch bezoek aan de bakermat van onze godsdiensten. Ook de mensen die de Islam godsdienst belijden zijn blij met zijn komst. Zijn boodschap en zijn woorden zijn als heldere sterren midden een dorre woestijn. Een boodschap van hoop. Want, vrede in het Midden-Oosten is nog niet voor morgen. Maar vandaag kunnen al stappen gezet worden. Die stappen heeft Franciscus als een voorbeeld voor leiders, voor godsdiensten, voor ons allen gezet. Stappen die de andere Franciscus omschrijft als: 'Maak mij tot een instrument van uw vrede, laat me liefde brengen waar haat heerst...' Dit pausbezoek noemde Rudi Vranckx dan ook heel raak: "Het is dan ook zowat het enige nieuws in lange tijd dat verder reikt dan de waan van de dag".

We kijken naar de lucht...

In Ur, midden de woestijn en de geboorteplaats van aartsvader Abraham, was er een interreligieuze ontmoeting. Op deze plaats is volgens de overlevering Abraham geroepen en stamvader van gelovigen geworden. God vroeg Abraham om zijn ogen naar de hemel te richten en de talrijke sterren te tellen. In deze sterren zag hij de belofte van een talrijk nageslacht, waartoe ook wij behoren. Vandaag eren joden, moslims en christenen, samen met broeders en zusters van andere religies, Abraham. Samen doen ze dit door zoals hij te kijken naar de lucht en verder te wandelen over deze aarde. Op deze gezegende plaats, die teruggaat naar de bronnen van Gods werk, naar de geboorte van onze religies, brengt de paus een boodschap van hoop.

We mogen niet toelaten dat het licht van de sterrenhemel verduisterd wordt door de wolken van haat. Boven Irak en boven onze wijde wereld zijn er donkere wolken. Die wolken van terrorisme en geweld, wolken van haat en onverdraagzaamheid, wolken van oorlog en onrecht. Het heldere licht van de sterren blijft zoveel sterker dan het donker van de wolken. Alleen mogen wij niet toelaten dat het duister overheerst. De woorden van paus Franciscus waren dan ook krachtig: 'Vandaag bidden wij voor allen die zoveel geleden hebben onder de macht van geweld. We bidden dat de vrijheid van geweten en godsdienstvrijheid overal gerespecteerd en erkend zullen worden. Dit zijn fundamentele rechten omdat ze de mens vrij maken om na te denken over de hemel waarvoor hij werd geschapen.' En, opkijken naar de hemel en de sterren, het heeft iets van ons zelf optillen. Niet om ons te verheffen tot een almachtige. We mogen opgetild worden uit de laagte van onze ijdelheid. Want we zijn niet almachtig, we kunnen het niet alleen redden. Wie uit eigen almacht God verdrijft, zoekt zijn toevlucht bij andere machten. Wat een verscheurde samenleving brengt. Opgetild worden is God aanbidden en de naaste lief hebben. Daaruit wordt ware godsdienst geboren. Door zo te leven in broederlijkheid leggen gelovigen getuigenis af. En die broederlijkheid, die staat in de sterren geschreven.

We gaan onze weg verder op aarde

Kijkend naar de sterren keek Abraham niet weg van de realiteit. Integendeel, het bemoedigde hem om verder te gaan over de aarde. Op weg gaan naar het onbekende, vertrouwend op een belofte, vraagt dat we zekerheden durven loslaten. Maar de hemel, de sterren, zijn als wegwijzers die onze verdere richting op aarde bepalen. Die richting is geen andere dan een weg van vrede en broederlijkheid. Alleen 'samen' kunnen we die weg van de vrede bewandelen. Er zal geen vrede zijn zonder deelgenoot te worden van elk-ander en de ander te verwelkomen. Vrede komt er niet zonder

gerechtigheid en rechtvaardigheid voor alle mensen. Er zal geen vrede komen wanneer mensen geen contact zoeken met elkaar en met andere volkeren. Er is geen vrede zolang de anderen 'zij' zijn en geen 'wij' worden! Nog even die krachtige woorden van paus Franciscus: 'Vrede vereist geen winnaars of verliezers, maar broeders en zusters die, ondanks de misverstanden en wonden uit het verleden, van conflict naar eenheid groeien.'

Een boodschap, ook voor ons

Je kan je nu afvragen of de boodschap van vrede en broederlijkheid, die paus Franciscus in Irak bracht, wel mogelijk en haalbaar is? En wij, zijn wij alleen maar toehoorders en toeschouwers? Of durven wij onze verantwoordelijkheid nemen en de handen uit de mouwen steken? Franciscus verwoordde het zo: 'Het is onze plicht de moed te hebben om onze ogen op te heffen en naar de sterren te kijken, de sterren die onze vader Abraham zag, de sterren van belofte. Abrahams weg was een zegen van vrede.'

Het is onze plicht om de donkere wolken van haat, ruzie, onverdraagzaamheid en onwaarachtigheid te verdrijven. Het is onze plicht om die sterren van broederlijkheid en gastvrijheid te laten schitteren. In dat licht zijn wij zeker niet 'almachtig', diegenen die zagezegd de wereld gaan redden of verbeteren. Alleen samen, vanuit het licht van Gods liefde, gaan we de ander liefhebben als broeder en zuster. Zo groeien we op die weg van vrede en broederlijkheid. En laten we onze eigen belangen hier maar achterwege laten. Zij zijn alleen maar een ballast die de vrede verhinderen. Of hoe het historisch bezoek van paus Franciscus onze blik op de vreugde van Pasen opent...

JOHAN LOONES (reageren johan.loones@skynet.be)